

Marktintegratie nog niet voltooid

Auteur(s):

Robert Haffner

Werkzaam bij het Ministerie van Financiën

Verschenen in:

ESB, 86e jaargang, nr. 4326, pagina 747, 28 september 2001

Rubriek:

EU-monitor

Trefwoord(en):

integratie

Ondanks toenemende Europese marktintegratie lopen prijzen van individuele producten vaak nog sterk uiteen.

De totstandkoming en verdere voltooiing van een gemeenschappelijke markt voor goederen en diensten in de EU betekent dat producten in principe zonder belemmering binnen de EU verhandeld kunnen worden. Deze toenemende productmarktintegratie en de daaruit voortvloeiende concurrentietoename zouden moeten zorgen voor afnemende prijsverschillen binnen de EU. [tabel 1](#) toont de prijsverschillen binnen de EU zoals gemeten door de variatiecoëfficiënt. Daaruit blijkt dat deze verschillen inderdaad zijn afgenomen voor de meeste productcategorieën. Een uitzondering vormt de categorie brandstof en elektriciteit, hetgeen verklaard kan worden door de nog beperkte handel in energieproducten in deze periode ¹.

Tabel 1. Prijsverschillen in de EU, variatiecoëfficiënt, inclusief btw

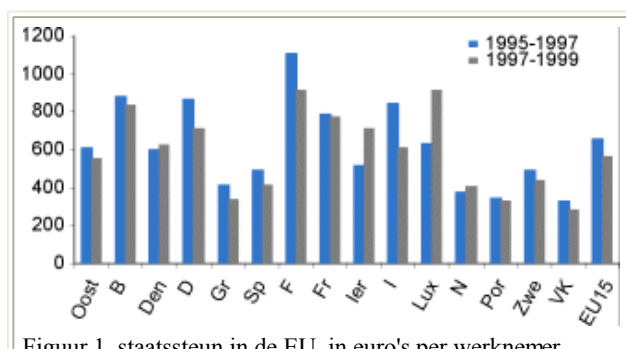
	1995	1996	1997	1998	1999	mutatie 1995-1999
particuliere consumptie	0,18	0,16	0,15	0,14	0,14	-0,04
niet-duurzame goederen	0,15	0,14	0,13	0,12	0,11	-0,04
duurzame goederen	0,16	0,13	0,12	0,12	0,11	-0,05
brandstof en elektriciteit	0,18	0,17	0,16	0,18	0,20	0,02
diensten	0,17	0,16	0,16	0,13	0,13	-0,04

Bron: Europese Commissie.

Ondanks deze afname in de prijsverschillen van alle goederen en diensten tezamen, blijkt uit onderzoek van de Europese Commissie dat de prijzen van individuele producten nog sterk uiteen kunnen lopen. Voor verse producten is de prijs in het duurste land vaak twee keer zo hoog als in het goedkoopste land. Voor beter verhandelbare productcategorieën, zoals consumentenelektronica, zijn de prijsverschillen geringer maar nog altijd substantieel. Deels kunnen deze prijsverschillen verklaard worden door verschillen in indirecte belastingen en transportkosten, maar een gebrek aan grensoverschrijdende concurrentie en obstakels in de regelgeving spelen hierbij eveneens een rol.

Nationale verschillen

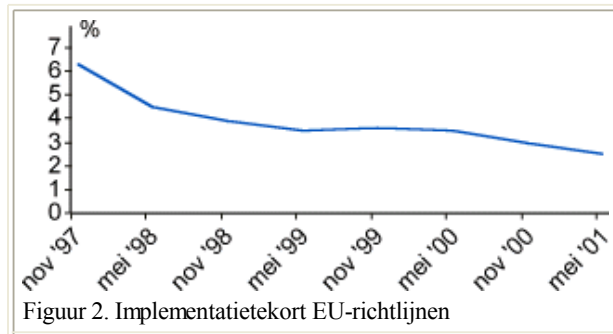
De Europese marktintegratie kan ook worden ondergraven door nationale verschillen in de mate van staatssteun aan bedrijven. Bedrijven die staatssteun krijgen, hebben immers een concurrentievoordeel ten opzichte van de bedrijven die deze steun niet krijgen. [figuur 1](#) laat zien dat de verschillen in staatssteun tussen de lidstaten enigszins zijn afgenomen, terwijl ook de gemiddelde omvang van de staatssteun is gedaald. Nog altijd wordt gemiddeld binnen de EU ruim één procent bbp aan staatssteun uitgegeven. Overigens wordt binnen de EU gestreefd naar vermindering van staatssteun, behoudens uitzonderlijke omstandigheden.

Figuur 1. staatssteun in de EU, in euro's per werknemer

Omzetting richtlijnen

Een andere reden voor de nog onvolledige marktintegratie, is de achterstand in de omzetting van EU-richtlijnen in de nationale wetgeving van de lidstaten. [figuur 2](#) toont de ontwikkeling van het 'implementatietekort', dat is het aantal richtlijnen dat nog niet is omgezet als percentage van het totaal aantal richtlijnen dat omgezet had moeten worden. Het implementatietekort is sinds eind 1997 sterk afgenomen naar zo'n 2,5 procent; Nederland zit met een tekort van 2,0 procent onder het EU-gemiddelde.

Regelgeving

Tenslotte is van belang dat regelgeving ter bevordering van de marktintegratie sneller tot stand komt. Voor een snellere integratie van Europese financiële markten is het bijvoorbeeld van belang dat zo spoedig mogelijk overeenstemming wordt bereikt met het Europese Parlement over de zogenaamde Lamfalussy-voorstellen. Volgens deze voorstellen kan het Europese wetgevingsproces worden versneld door de 'technische details' over te laten aan de Europese Commissie.

Al met al is de Europese markt-integratie in de afgelopen jaren verbeterd, maar de interne markt is nog steeds niet voltooid

---

¹ Zie ook G. Nicoletti, R.C.G. Haffner, S. Nickell, S. Scarpetta en G. Zoega, European integration, liberalisation and labour market performance, in: G. Bertola et al. (red.), *Welfare and employment in a united Europe*, MIT Press, Cambridge, MA, 2001.